

לתשומת ליבן הכיתוב מ'רקע לכתיבת השיר' ואילן אינו נשמע בדיסק.

רקע לכתיבת השיר

שורה 1: **"במלחמת לבנון הראשונה"** - 'מלחמת לבנון הראשונה' ידועה גם בשם 'מלחמת שלום הגליל'. מלחמה זו התרחשה בלבנון בשנת תשמ"ב (1982). מלחמה זו זכתה לכינוי 'הראשונה' לאחר המלחמה שהתנהלה בין צה"ל לחיזבאללה בקיץ של שנת תשס"ו (2006). במלחמת לבנון הראשונה, נלחם צה"ל בצבא הסורי ובארגוני מחבלים שונים בגזרה המזרחית בבקעת הלבנון. גדוד שריון נשלח לקרב שזכה לכינוי 'הקרב על סולטן יעקב'. הכוח נלחם בתנאים בלתי אפשריים. התוצאות היו עגומות - מעל עשרים הרוגים ויותר משלושים פצועים. כמו כן, היו גם נעדרים. בתחילה, דווח על שישה נעדרים ולבסוף התברר שמדובר בשני שבויים, מפקד שארנו הוחזר על ידי הסורים **ושלושה נעדרים עד עצם היום הזה**. שורה 2: **"הבקעה הצהובה"** - זהו כינוי לבקעת הלבנון. הבקעה היא חלק מהשבר הסורי אפריקני שעובר בסוריה, לבנון וישראל. הבקעה מוקפת ברכסי הרים ומשתרעת באורכה על פני מאות קילומטרים ורוחבה משתנה ממאות מטרים עד למספר קילומטרים. הקרב נערך בבקעה בקיץ. בעונה זו ניתן להתרשם מהצבע הצהוב המרהיב של התבואה המבכירה לקראת הקציר. ואכן, צבע זה בלט מאוד. אך צבע זה השתנה בעקבות הקרב ונצבע בגווני אדום ושחור...

שורה 3: **"הסורים טילים משגרים, ואנו עליהם לא מתגברים"** - הסורים היו מחופרים בעמדות מעולות. הם הצליחו להסוות את עצמם בשטח הקרוב אלינו. מבחינה כמותית, הסורים היו רבים יותר והם ירו במגוון כלי נשק. הטיילים פגעו בכוחותינו בשל חוסר היכולת לתפוס מחסה.

פזמון (שורה 6): **"אויב עלינו חולש"** - המילה 'חולש' משמעה שולט. לסורים היה יתרון טופוגרפי מוחלט שאיפשר להם לשלוט על תנועות הטנקים והנגמשים שלנו. הם ניצבו מלמעלה, מלפנים ומהצד ואנו ניצבנו למטה מכותרים ונשלטים. היה לנו מחסור בדלק, תחמושת וכוחות חיל רגלים שמיומנים לקרבות שכאלו. עובדה זו גרמה לכך שצוותי הטנקים והנגמשים נאבקו על חייהם.

פזמון (שורה 6): **"ברקים וגלי אש"** - בלילה, עוצמת האש הייתה גדולה, ההבזקים של כלי התחמושת והאנשים של האויב שנורו או התפוצצו היו חזקים מברקים ורעמים... שורה 8: הוא אומר **"שמע ישראל"** - "שמע ישראל ד' אלהינו ד' אחד" (דברים ו, ד). יהודים נהגו לומר 'שמע ישראל' כשחשו שקצם מתקרב. **הגיהנום בלילה נמשך בפוקה...**

שורה 9: **"סולטן יעקב"** - הקרב התרחש בפאתי הכפר סולטן יעקב. כפר זה נמצא בבקעת הלבנון. האגדה מספרת שהמקום נקרא על שם 'אבו יוסוף יעקוב אל מנצור'. הוא היה החליף האלמוחי השלישי ששלט במרוקו בשנים 1184-1199 לספירה (חי בתקופה שמקבילה לתקופת הרמב"ם). לאחר נצחונו בקרב 'אלארכ' יעקוב עזב את שלטונו ונדד בעולם כנזיר עד מותו כאן בלבנון. המקומיים מראים בכפר את המאוזוליאום (מבנה קבר מפואר) שבו הוא נקבר. הם מאמינים שקברו מרפא ושומר...

שורה 9: **"עולמנו לא מעט נצרב"** - המילה 'נצרב' משמשת במשמעות של כווייה ושרפה. הטרגדיה של הקרב נצרבה בתודעת החיילים ששרדו.

הפגיעות המשמעותיות של הגדוד הותירו בפנינו שלוש אפשרויות: הראשונה, להילחם עד הסוף! השנייה, להיכנע!! והשלישית לנסות לסגת לאחור, על כל המשתמע מכך!!! המג"ד בחר באפשרות השלישית, קיבלנו סיוע ארטילרי **ורובנו** נחלצנו.

שלושת הנעדרים

יקותיאל יהודה נחמן כץ - כץ הוא בן להורים ניצולי שואה. משפחת האם חוותה גיהנום בזמן מלחמת העולם השנייה. חוויות אלו תועדו בספרון, לקרוא ולא להאמין. אחד מאחי האם התחפש לקצין 'גרמני' בבודפשט שבהונגריה. הוא העביר באופנועו תעודות מזויפות ויהודים ממקום למקום ובכך הציל רבים! לבסוף נתפס, עונה וגופתו הושלכה לנהר הדנובה והוא נעדר עד היום. אח אחר של האם, וילי-יהודה נלחם בגזרה הדרומית בתש"ח במלחמת השחרור ונהרג. יהודה נקרא על שמו! לאחרונה, נפטרה האם. יהודה זכור לרובנו בזכות לימוד התורה שלו. הוא נהג ללמוד תורה אפילו לאחר אימונים מפרכים. רוב האנשים הלכו לישון והוא התמיד בלימוד התורה. 'יפה תורה עם דרך ארץ', זה יהודה.

צביקה פלדמן - פלדמן הוא בן להורים של מיזוג גלויות. האב ניצול שואה מפולין והאם ילידת מרוקו. האב הצליח לשרוד את השואה אך משפחתו הושמדה כולה. האב נפטר לפני שנים ספורות. צבי נקרא על שם סבו צבי הירש שנרצח בשואה. צביקה היה ספוג באהבת המולדת ודיבר בעברית צחה. הוא היה הבן הבכור שעזר להוריו ואחיו. עבד כמורה-מדריך של"ח (שדה לאום חברה) והתקבל ללימודי הארכיאולוגיה. לאחר שהוכרז כנעדר, מצאה אחותו בספרייה דף שכתב צביקה בשנת תשל"ה (1975) כשעוד היה תלמיד תיכון. וזו לשונו: "אני פה, כן זה אני האחרון, בין האחרונים. כבר חלף זמן רב מאז הרבה יותר מקצת שנים. לא נפלתי לבד בוודאי שלא. רק חבל שכל כך הרבה ודווקא כל הטובים". 'מלח הארץ', זה צביקה.

זכריה שלמה באומל - באומל הוא בן להורים אידיאליסטים שעלו מארצות הברית ואידיאליסט בפני עצמו. האב פעל ללא לאות להשבת בנו ונפטר לא מכבר. הוא הצליח להשיג את המידע על אודות דסקית בנו. זה היה מעשה חסר תקדים במדינת ישראל של אב שלא התייash מהשבת בנו. לא לחינם נאמר עליו שהוא יכול היה להיות איש ביון מעולה. דמות חינוכית, 'הכיפה הסרוגה במיטבה', זה זכריה.

היצירה מוקדשת לזכרם של הנופלים במלחמת לבנון הראשונה. היצירה מוקדשת לכבודם של הנעדרים, המפקדים וחילי היחידה הקרבניים ושאינם קרביים ובני משפחותיהם.

"ושבו בנים לגבולם" (ירמיה לא, טז)

אברהם משה (אבי) האופט הוא מלוחמי הקרב.

avihaupt@gmail.com